Ceza Bölümü 2008/31 E., 2008/31 K.

- 211 S. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET KANUNU [Madde 108]
- 211 S. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET KANUNU [Madde 76]
- 211 S. TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ İÇ HİZMET KANUNU [Madde 77]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 17]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [Madde 15]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 19]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]

"İçtihat Metni"

Kilitbahir/Çanakkale 32. Dz. U/S Batarya Komutanlığı emrinde görevli sanık Dz. Top. Er. O. K.'un, 20.3.2003 günü, 16.00-20.00 saatleri arasında silahlı nöbet görevini icra ederken aynı Komutanlık emrinde devriye nöbetçisi olarak görevli mağdur Dz. Telsiz Er R. Y. tarafından uyuduğu tespit edilerek uyandırılması üzerine aralarında çıkan tartışma sonucunda, sanığın elinde bulunan G-3 Piyade Tüfeğinin dipçiğiyle yüzüne vurması nedeniyle mağdurun 3 gün iş ve güçten kalır derecede yaralandığı, böylece, müessir fiil suçunu işlediği ileri sürülerek, sanığın eylemine uyan 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 456/4. madde ve fıkrası uyarınca cezalandırılması istemiyle Eceabat Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 1.3.2004 gün ve E: 2004/26, K:2004/14 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

ECEABAT SULH CEZA MAHKEMESİ: 3.3.2004 gün ve E:2004/32, K:2004/52 sayıyla; Askeri Ceza Kanunu'nun 106. maddesi uyarınca, sanığa yüklenen eylemin aynı Kanun'un 91. maddesinde düzenlenen suçu oluşturup oluşturmayacağına ilişkin yargılamanın askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce sanığın yüklenen eylem nedeniyle cezalandırılmasına karar verilmesi üzerine, karar sanık tarafından temyiz edilmiş, Askeri Yargıtay 2. Dairesi, devriye nöbetçisi mağdurun, uyurken yakaladığı sanığa küfür etmek ve eline vurmak suretiyle keyfi muamelelerde bulunduğunu, bu nedenle Askeri Ceza Kanunu'nun 106. maddesi uyarınca amir sayılmasının mümkün olmadığını, aralarında astlık üstlük ilişkisi de bulunmadığından eylemin Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen "yaralama" suçunu oluşturacağını, sanığın terhis olmak suretiyle askeri mahkemede yargılanmasını gerektirir ilginin de kesildiğini açıklayarak, hükmün, göreve yönelik suç vasfında hata yönünden bozulmasına karar vermiştir.

KUZEY DENİZ SAHA KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 6.2.2008 gün ve E:2008/383, K:2008/46 sayıyla, bozma ilamında anlatılan hususları tekrar ederek, sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, Kuzey Deniz Saha Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler; Rıdvan ALTUN, Sezai AKBULUT, Ramazan ÖZKEPİR, Hasan DENGİZ, Bilgin AK, Erdoğan GENEL'in, katılımlarıyla yapılan 13.10.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, adli ve askeri yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ :Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ'nin adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Hüseyin KORKUSUZ'un davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu'nun 76. maddesinde, "Nöbet; askerlikteki müşterek hizmetlerin yapılmasını ve devamını sağlamak maksadı ile bu hizmetlerin belli bir sıra ve süre ile subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, erbaş ve erler ile Silahlı Kuvvetler Teşkilatı içinde vazifeli olan bilumum sivil şahıslar tarafından yapılmasıdır.

Nöbetçi: nöbet hizmetinin yapılması için görevlendirilen şahıstır" şeklinde tarif edilmiş, 77. maddesinde de, "Kıtalarda, karargahlarda ve askeri kurumlarda nöbet hizmetine tabi tutulacak personelin kimler olacağı, nöbet hizmetlerinin yapılış tarzı ile

şekli ve nöbetçilere ait vazifeler talimatname ile tayin ve tesbit olunur." denilmiştir.

1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu'nun, "Nöbetçi, karakol, devriyenin tarifi" başlığı altında düzenlenen 15. maddesinde;

"1- Bu kanunun tatbikatında nöbetçi hazarda ve seferde emniyet, muhafaza, disiplin, tarassut maksatlarıyle silahlı olarak bir yere konulan ve muayyen bir talimatı bulunan tek veya çift askerdir.

2- Karakol hazarda ve seferde aynı maksatlarla konulan ve bir amir emrinde bulunan

silahlı bir kısım askerdir.

3- Devriye hazarda ve seferde aynı maksatlarla muayyen bir mıntakada seyyar olarak vazife yapan bir veya daha ziyade silahlı askerdir." denilmekte, benzer düzenleme İç Hizmet Kanunu'nun 78. maddesinde de yer almaktadır.

Aynı Kanun'un 106. maddesinde "Askeri karakola, nöbetçiye ve devriyeye hakaret eden veya bunları dinlemiyen veya bunlara mukavemette bulunan yahut fiilen taarruz eden bu suçları amire karşı yapmış sayılır ve öylece cezalandırılır." denilmekte olup, her iki madde birlikte değerlendirildiğinde 15. maddede yazılı olan nöbetçilerin belli suçlar karşısında amir sayılacakları, daha açık bir anlatımla, maddede yazılı suçları işleyenlerin, bu suçları amire karşı işlemiş kabul edilerek ast gibi cezalandırılacakları; 12. maddesinde de "Bu kanunun tatbikatında (Hizmet) tabirinden maksat gerek malûm ve muayyen olan ve gerek bir amir tarafından emredilen bir askeri vazifenin madun tarafından yapılması halidir" denilerek yasanın uygulanmasında hizmetin gerek malum ve muayyen olan ve gerek bir amir tarafından emredilen bir askeri vazifenin madun tarafından yapılması hali olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, İç Hizmet Yönetmeliği'nin "Askerlikte Nöbet Hizmetleri" başlığı altında düzenlenen 382 ve devamı maddelerinde nöbet hizmetleriyle ilgili hükümler düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 395.maddesinde, "Kıt'alarda her Kuvvetin özelliğine uygun olarak nöbet hizmetleri yürütülür. Bu yönetmeliğin dışında kalan veya ayrıca özellik arzeden nöbet hizmetleri ihtiyaca göre komutanlıklarca; bu yönetmelik esasları gözönünde tutularak hazırlanıp uygulanır." denilmekte, 396. maddesinde, bölük nöbetçi onbaşılarının vazifeleri arasında, bölüğün hususi nöbet yerleri varsa nöbetçileri kendisinin götürüp değiştireceği hükme bağlanmıştır.

Açıklanan yasa hükümleri ile buna bağlı olarak İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği gibi mevzuat hükümleri gözetilerek amir olma durumunun tespit edilmesi gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinde, dosya içinde mevcut 32. Dz. U/S Bt. Komutanlığının 20.3.2003 tarihli nöbet çizelgesinden, 16.00 - 20.00 saatleri arasında sanığın 4 nolu nöbet kulübesi nöbetçisi, mağdurun ise devriye nöbetçisi olarak görevlendirildikleri anlaşılmıştır.

Sanığın tüm aşamalardaki anlatımlarında, olay sırasında önce mağdurun kendisine küfür ettiği ve eline vurduğunu beyan etmesi karşısında, Askeri Yargıtay'ın, mağdurun keyfi davranışlarla yersiz müdahale ve icapsız fiillerde bulunduğunda amirlik sıfatının ortadan kalkacağı yolundaki İçtihatları da gözetildiğinde, mağdurun Askeri Ceza Kanunu'nun 106. maddesindeki korumadan yararlanamayacağı, bu durumda mahkemece takdir edilecek sanığa yüklenen eylemin kasten yaralama suçunu oluşturabileceği sonucuna varılmıştır.

Sanığın yargılama aşamasında terhis edildiği dosya içindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır.

353 Sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğundan ve somut olayda sanığa yüklenen eylemin askeri suç olmadığı anlaşıldığından 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca davanın adli yargı yerinde görülmesi ve Eceabat Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Eceabat Sulh Ceza Mahkemesi'nin 3.3.2004 gün ve E:2004/32, K:2004/52 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 13.10.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.